

การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

SENIOR CITIZEN - RELATED OPERATIONS
OF SUBDISTRICT-LEVEL LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS
IN NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

วิไลลักษณ์ แสนเลิศ^{1*} และ กรุณา เชิดจิระพงษ์²

Wilailak Saenlert^{1*} and Karuna Cherdjirapong²

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา ประเทศไทย^{1,2}

Master of Public Administration Nakhon Ratchasima Rajabhat University Nakhon Ratchasima Thailand^{1,2}

Email: naluk15757@gmail.com^{*}

Received: 2018-11-28

Revised: 2020-02-24

Accepted: 2020-10-22

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงาน การเปรียบเทียบการดำเนินงาน จำแนกตามรูปแบบและศึกษาแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง คือ เทศบาลตำบล 47 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 134 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล คือ ปลัดเทศบาลตำบลและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รวม 181 คน มีวิธีการวิจัย 2 ขั้นตอน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที่แบบกลุ่มอิสระ และแบบสัมพัทธ์แบบมีโครงสร้างผู้ให้ข้อมูล คือ ปลัดและนักพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รวม 8 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนันทนาการ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่พักอาศัย การเปรียบเทียบการดำเนินงานจำแนกตามรูปแบบโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลสูงกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทุกด้าน แนวทางการ

ส่งเสริม ควรสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่มีความต้องการใช้อุปกรณ์ช่วยในการดำเนินชีวิตส่งเสริมการสร้างกลุ่มอาชีพที่มีความเหมาะสมของผู้สูงอายุ ควรจัดหาครอบครัวอุปการะโดยมีความสัมพันธ์กันทางเครือญาติ ส่งเสริมกิจกรรมเผยแพร่แลกเปลี่ยนภูมิปัญญา ควรกำหนดโครงการซ่อมแผนเผชิญเหตุภัยพิบัติในแผนงาน และควรจัดจ้างผู้ช่วยเหลือผู้สูงอายุแบบจัดจ้างชั่วคราว

ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนันทนาการ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่พักอาศัย การเปรียบเทียบการดำเนินงานจำแนกตามรูปแบบโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลสูงกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทุกด้าน แนวทางการส่งเสริม ควรสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่มีความต้องการใช้อุปกรณ์ช่วยในการดำเนินชีวิตส่งเสริมการสร้างกลุ่มอาชีพที่มีความเหมาะสมของผู้สูงอายุ ควรจัดหาครอบครัวอุปการะโดยมีความสัมพันธ์กันทางเครือญาติ ส่งเสริมกิจกรรมเผยแพร่แลกเปลี่ยนภูมิปัญญา ควรกำหนดโครงการซ่อมแผนเผชิญเหตุภัยพิบัติในแผนงาน และควรจัดจ้างผู้ช่วยเหลือผู้สูงอายุแบบจัดจ้างชั่วคราว

คำสำคัญ: การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นครราชสีมา

ABSTRACT

This research aims to study operations, operation comparisons by local administrative form, and explore how to promote processes regarding the elderly of sub-district administrative organizations (SAO) in Nakhon Ratchasima Province. Samples include 47 municipalities and 134 SAOs. Informants are 181 municipal clerks and chief administrators of the SAOs. The research methodology involves two steps. Data are collected using questionnaires and analyzed using frequency, percentage, standard deviation, and t-test for independent samples and structured interviews. Informants include eight chief administrators and community developers of local administrative organizations, and directors of district health promotion hospitals. Then the data's contexts are analyzed. The research finds that the overall level of operations regarding the elderly in SAOs is moderate. The aspect with the highest average is recreation, while the lowest is housing. Concerning comparisons among functions by local administrative form, there is a significant difference at the .05 statistical level of significance. Operations regarding the elderly conducted by municipalities are higher than those of SAOs in all aspects. It is recommended that local administrative organizations survey data on the elderly with life-assisting equipment demand for their living and promote the creation of occupational groups appropriate for the elderly in the locality. Foster homes

by family ties should be provided, while dissemination and exchange of the elderly's wisdom should be encouraged in various forms. Disaster response plan rehearsal should be determined in the local administrative organization's program. The elderly's helper should also be temporarily hired.

Keywords: Senior Citizen – Related Operations, Local Administration, Nakhon Ratchasima

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นการกำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีระยะเวลาดังตั้ง พ.ศ. 2560-2579 ถึง 20 ปี โดยให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการ อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นกลไกที่สำคัญที่ถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้รัฐบาลให้ความสำคัญด้านผู้สูงอายุได้มีการระบุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในประเด็นการพัฒนาที่สำคัญและแนวทางการพัฒนาซึ่งแบ่งในระยะ 5 ปี 10 ปี 15 ปี และภายใน 20 ปี (Office of the Council of State, 2017) บริบทการตระหนักถึงประชากรผู้สูงอายุจึงเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญและในขณะเดียวกันสภาพปัญหาสังคมผู้สูงอายุไทยมีเพิ่มมากขึ้น

กว่าวัยอื่น ๆ เช่น ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ ต้องพึ่งพา เป็นภาระทั้งต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ด้านสุขภาพ ความเสื่อมโทรมของร่างกาย การเจ็บป่วย วิธีการใช้ชีวิตที่ต้องปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน หรือแม้แต่การทราบถึงสิทธิที่พึงได้รับตามกฎหมายที่มีการระบุไว้ก็ตาม

จังหวัดนครราชสีมา นั้น มีประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทุกปี โดยอ้างอิงจากข้อมูลประชากรผู้สูงอายุไทย : ปัจจุบันและอนาคต ซึ่งจำนวนประชากรผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ของจังหวัดนครราชสีมา ในช่วงปี พ.ศ. 2558 มีจำนวนผู้สูงอายุ 439,700 คน มีการประมาณการจำนวนประชากรผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2568 จำนวนผู้สูงอายุ 614,100 คน และ พ.ศ. 2573 จำนวนผู้สูงอายุ 698,900 คน ซึ่งมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุอย่างเห็นได้ชัด (สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2557) นอกจากนั้นจากการรายงานของสำนักงานพัฒนาและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา (สำนักงานพัฒนาและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา, 2560) พบว่าปัญหาทางสังคมเชิงประเด็น ได้แก่ ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย

29.18% ปัญหาด้านที่อยู่อาศัย 28.79% ปัญหาด้านการมีงานทำ 21.71% ปัญหาด้านความไม่ปลอดภัย 13.77% ปัญหาด้านการศึกษา 4.85% นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางสังคมเชิงกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะ ผู้สูงอายุ ร้อยละ 15.10 มีลักษณะปัญหา ดังนี้ (1) ไม่สามารถเข้าถึงบริการ จำนวน 2,141 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 29 (2) ยากจน/มีภาระเลี้ยงดูบุตรหลาน จำนวน 1,935 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26 (3) การไม่ได้รับแจ้งจัดรับเบี้ยยังชีพจำนวน 1,802 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 24

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อทราบถึงการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล โดยที่รูปแบบศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล ได้แก่ เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และศึกษาแนวทาง ส่งเสริม สนับสนุน เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษาไปพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในท้องถิ่นให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น เป็นประโยชน์ต่อดำเนินชีวิตในอนาคตและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ให้ได้ครอบคลุมมากที่สุด อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาและส่งเสริมสำหรับผู้สูงอายุต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างกันมีการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ แนวคิดการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับตำบล ซึ่งหมายถึง เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำมาพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยเชิงปริมาณ มีตัวแปรที่ศึกษา คือ ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

ตัวแปรตามคือ มาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ (กระทรวงมหาดไทย, 2548) ซึ่งหมายถึงแนวทางในการบริหารและให้บริการขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดประโยชน์และความพึงพอใจแก่ประชาชน รวมไปถึงการได้รับบริการสาธารณะในมาตรฐานขั้นต่ำที่เท่าเทียมกัน ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล 2) ด้านรายได้ 3) ด้านที่พักอาศัย 4) ด้านนันทนาการ 5) ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง 6) ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

การวิจัยเชิงคุณภาพ มีตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้าน

ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

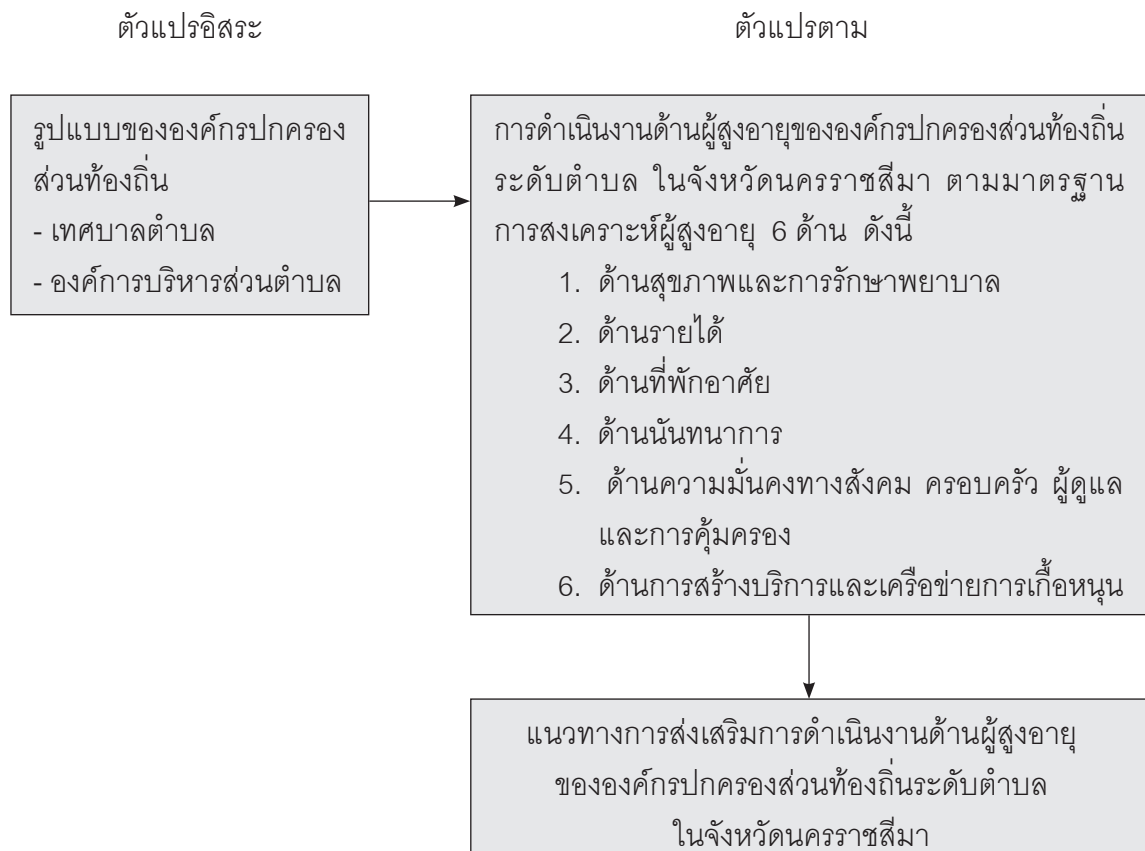
ขอบเขตด้านประชากร

โดยประชากรที่ศึกษาได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา รวม 328 แห่ง ประกอบด้วยเทศบาลตำบล 85 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 243 แห่ง

ขอบเขตด้านเวลา

เดือน กันยายน พ.ศ. 2560 - เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2561

กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ รูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล 328 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ปลัดเทศบาลตำบล 47 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 134 คน รวมทั้งสิ้น 181 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากตำรา เอกสาร บทความ วารสาร และรายงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และได้นำแบบสอบถามปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามตามความเหมาะสมโดยสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ จากนั้นทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาและนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟา ตามวิธีของ ครอนบาค โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.89 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม นำหนังสือพร้อมแบบสอบถาม พบปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัด

นครราชสีมา 181 คน และเก็บแบบสอบถามกลับคืนได้ครบทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ปลัดเทศบาลตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 8 คน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกแบบเจาะจง เลือกเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีประจำปี พ.ศ. 2559-2560 (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2561)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ โดยนำประเด็นข้อค้นพบจากคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสองลำดับแรกในแต่ละด้านจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ นำหนังสือพร้อมแบบสัมภาษณ์ พบปลัดเทศบาลตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 8 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและนำผลการสัมภาษณ์มารวบรวม

ประมวลเนื้อหาแล้วจัดเรียงลำดับแยกเป็น
รายด้านแล้วนำเสนอข้อมูลเป็นแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัด
นครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 0.22) เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่
ด้านนันทนาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ
ด้านที่พักอาศัย ดังตารางที่ 1

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงาน
ด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม
รูปแบบของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย
ภาพรวมพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า
ทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติ
ที่ระดับ .05 โดยการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ
ของเทศบาลตำบลสูงกว่าการดำเนินงานด้าน
ผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบล ทุกด้าน
ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ

การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ	$\bar{X}$ N = 181	S.D.	ความหมาย
1. ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	2.86	0.25	ปานกลาง
2. ด้านรายได้	2.40	0.24	น้อย
3. ด้านที่พักอาศัย	2.10	0.35	น้อย
4. ด้านนันทนาการ	2.98	0.33	ปานกลาง
5. ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง	2.91	0.38	ปานกลาง
6. ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการ เกื้อหนุน	2.55	0.26	ปานกลาง
รวม	2.67	0.22	ปานกลาง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ

การดำเนินงาน ด้านผู้สูงอายุ	เทศบาลตำบล			องค์การบริหารส่วนตำบล			t	p
	(n = 47)			(n = 134)				
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย		
ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล	3.09	0.23	ปานกลาง	2.78	0.20	ปานกลาง	8.431*	.000
ด้านรายได้	2.68	0.22	ปานกลาง	2.31	0.16	น้อย	10.616*	.000
ด้านที่พักอาศัย	2.26	0.42	น้อย	2.05	0.30	น้อย	3.191*	.002
ด้านนันทนาการ	3.26	0.37	ปานกลาง	2.89	0.26	ปานกลาง	6.371*	.000
ด้านความมั่นคงทางสังคม	3.24	0.23	ปานกลาง	2.79	0.35	ปานกลาง	9.890*	.000
ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง								
ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายเกื้อหนุน	2.86	0.24	ปานกลาง	2.44	0.15	น้อย	11.265*	.000
รวม	2.94	0.17	ปานกลาง	2.57	0.14	น้อย	12.872*	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

3.1 ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ควรมีการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่มีความต้องการใช้อุปกรณ์ช่วยในการดำเนินชีวิต ควรมีการจัดเก็บข้อมูลว่าผู้สูงอายุในพื้นที่กลุ่มใดจำเป็นต้องใช้วัสดุชิ้นประเภทใด ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการคิดวัสดุชิ้นกับกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความเสี่ยง ควรมีการสำรวจข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุที่มีความเสี่ยงให้ครบถ้วน ควรร่วมมือกับภาคเอกชน ซึ่งอาจมีการสนับสนุนอุปกรณ์ช่วยในการดำรงชีวิตผ่านทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบของโครงการต่าง ๆ

3.2 ด้านรายได้ ควรมีการสนับสนุนรถเฉพาะที่มีหน้าที่ในการรับ-ส่ง ผู้สูงอายุตามระยะทางที่เห็นสมควร ควรมีความร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับภาคเอกชนในการจัดจ้างแรงงานผู้สูงอายุในพื้นที่เพื่อไปทำงานในส่วนของภาคเอกชนตามความเหมาะสม เช่น จัดจ้างงานผู้สูงอายุภายในห้างสรรพสินค้า เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างกลุ่มอาชีพที่มีความเหมาะสมของผู้สูงอายุในท้องถิ่นนั้น ๆ และมีการตลาดในการจัดจำหน่ายสินค้าจากกลุ่มอาชีพ ให้เหมาะสม ส่งเสริมกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นให้มีความยั่งยืน และเปิดโอกาสให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มอาชีพตามความสนใจ

3.3 ด้านที่พักอาศัย ควรมีการจัดหาครอบครัวอุปการะ โดยมีลักษณะความสัมพันธ์ทางเครือญาติจะมีความเหมาะสมมากกว่า ควรจัดให้มีบ้านพักคนชราบริเวณชานเมือง จัดให้มีจิตอาสาแม่เย็บเย็บดูแลผู้สูงอายุตามความเหมาะสม ควรมีการจัดอันดับความสำคัญในการช่วยเหลือ ควรมีการปรับปรุงที่พักอาศัยเดิมของผู้สูงอายุให้มีสภาพที่ดีขึ้น และควรมีการขยายกรอบงบประมาณด้านการดูแลผู้สูงอายุ

3.4 ด้านนันทนาการ ควรส่งเสริมกิจกรรมเผยแพร่แลกเปลี่ยนภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ ในรูปแบบต่างๆ และอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ที่มีการจัดกิจกรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ในการเผยแพร่ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง โดยการทำกิจกรรมนั้น ๆ ควรมีครอบครัว ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

3.5 ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง กำหนดโครงการซ่อมแผนเผชิญเหตุภัยพิบัติในแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมให้มีโครงการที่เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ผู้สูงอายุ รวมไปถึงสถานที่ที่พร้อมใช้งาน เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินเฉพาะหน้า

3.6 ด้านการสร้างบริการและเครือข่าย การเกื้อหนุน ควรส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานดูแลผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้มีจิตอาสาเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อเข้าไปดูแลผู้สูงอายุ

ควรจัดจ้างผู้ช่วยเหลือผู้สูงอายุแบบจัดจ้างชั่วคราว ส่งเสริมให้มีการดูแลผู้สูงอายุภายในครอบครัวของตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นที่ค้นพบและควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านนันทนาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านที่พักอาศัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การนันทนาการจะทำให้ผู้สูงอายุยังคงดำรงชีวิตอยู่ได้ และสามารถลดภาวะซึมเศร้าหรือแม้แต่การเสียชีวิตที่มาจากการฆ่าตัวตายได้ เพราะการนันทนาการช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าใจถึงการมีคุณค่าในตนเอง สอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุด้านสังคมวิทยาของ Woolfolk (1993) กล่าวว่า ทฤษฎีย่อยด้านสังคมวิทยาของผู้สูงอายุ โดยทฤษฎีกิจกรรมนั้นมีแนวความคิดว่า ผู้สูงอายุที่จะมีความสุขได้จะเป็นผู้ที่ต้องมีกิจกรรมทางสังคมพอสมควร โดยกิจกรรมดังกล่าวจะนำมาซึ่งความสุข และเมื่อผู้สูงอายุที่ปฏิบัติกิจกรรมทางสังคมอยู่เสมอ จะทำให้เป็นผู้ที่มีความพึงพอใจในชีวิตสูง มีภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองในทางบวก สามารถปรับตัวได้ดีกว่าผู้สูงอายุที่ปราศจากกิจกรรมทางสังคมผู้สูงอายุ ดังนั้น กิจกรรมทางสังคมจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลทุกวัย นอกจากนี้ยังสอดคล้องงานวิจัยของ

สันต์ชัย มังธรรม (Mangtarn, 2009) ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการได้รับบริการด้านสวัสดิการ ของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีการได้รับ บริการมากที่สุด ได้แก่ ด้านนันทนาการ สอดคล้อง กับงานวิจัยของยุวณี เกษมสินธ์ (Kasemsin, 2010) เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดสวัสดิการ สังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัด นครพนม พบว่า ผู้ให้บริการภายในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น มีความคิดเห็นต่อระดับ สภาพการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ส่วนรายด้าน พบว่า มีเพียง ด้านนันทนาการ ด้านเดียวที่อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเสมอ จิตพล (Jedpon, 2013) เรื่อง การจัดสวัสดิการ สังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุใน องค์กรการบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มี ระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านที่พักอาศัย

2. เปรียบเทียบการดำเนินงานด้าน ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับ ตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตาม รูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับ ตำบล 2 รูปแบบ คือ เทศบาลตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบล จากการศึกษา พบว่า

2.1 การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม รูปแบบของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวม พบว่า

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลสูงกว่าการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการ เทศบาลตำบล มีศักยภาพและความพร้อมใน หลายๆ ด้าน ในการดำเนินงานที่ดีกว่า มีทรัพยากร ต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานด้าน ผู้สูงอายุ อาทิ บุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องด้านผู้สูงอายุผ่านการฝึกอบรม บุคลากร ประเภทยศสม./จิตอาสา สถานที่ที่ให้ บริการ เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุต่าง ๆ งบประมาณที่สามารถ จัดสรรได้ตามความเหมาะสม จึงส่งผลให้การ ดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นระดับ เทศบาลตำบล ในจังหวัด นครราชสีมา มีผลการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ สูงกว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญญา แสงสี (Saengsi, 2016) เรื่อง การจัดสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า จากการเปรียบเทียบการ จัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ จำแนกตามรูปแบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเทศบาลตำบลมีการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ เฉลี่ยมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยเทศบาลตำบลมีการดำเนินงาน ด้านผู้สูงอายุสูงกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล

ในทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก องค์การบริหารส่วนตำบล บางพื้นที่อยู่ในบริเวณที่มีความห่างไกลกันดาร สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาในด้านนั้น ๆ ได้ องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีขนาดเล็ก ทำให้มีรายได้น้อย ไม่สอดคล้องกับพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ รายได้ไม่เพียงพอในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ การขาดการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงาน การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุด้านต่าง ๆ ที่ควรได้รับในพื้นที่ ยังไม่สามารถเข้าถึงได้ อันเนื่องมาจากสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทาง สาธารณูปโภคต่าง ๆ รวมไปถึงบางพื้นที่ ยากต่อการเดินทางเข้าไปในพื้นที่ ทั้งนี้ อาจรวมไปถึงการเกิดการหมุนเวียนของประชากรผู้สูงอายุในบางแห่งที่มีความไม่แน่นอนทำให้เกิดการจัดเก็บข้อมูลของประชากรผู้สูงอายุในพื้นที่ที่ไม่ได้ตามความเป็นจริง งบประมาณในดำเนินงานด้านผู้สูงอายุจากการจัดสรรปันส่วนที่ยังไม่เหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันต์ชัย มังธรรม (Mangtarn, 2009) เรื่อง การศึกษาสภาพการได้รับการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า จากการเปรียบเทียบสภาพการได้รับการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามภูมิลำเนาพบว่า มีความแตกต่าง ๆ ระหว่างเขตเมืองกับเขตชนบท 5 ด้าน เขตเมืองกับเขตเทศบาลนคร 2 ด้าน เขตเทศบาลนครกับชนบท 2 ด้าน และเขตเทศบาลนครกับเขตเมือง 1 ด้าน และจากข้อสังเกตเขตเมืองกับเขตชนบทที่มีความแตกต่างกันถึง 5 ด้านด้วยกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการให้การสนับสนุนเกี่ยวกับสวัสดิการต่าง ๆ สำหรับผู้สูงอายุนั้น ควรพิจารณาผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ใน

เขตชนบทเป็นพิเศษ โดยการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคล่องตัว หรือลดขั้นตอนกระบวนการในการช่วยเหลือการสงเคราะห์ต่าง ๆ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ผู้สูงอายุอยู่ได้อย่างมีความสุขในสังคม

3. แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา อภิปรายผลโดยสรุป

3.1 ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ควรมีการสำรวจข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุที่มีความต้องการใช้อุปกรณ์ช่วยในการดำเนินชีวิต ควรมีการนำเสนอข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจประสานไปยังอาสาสมัครสาธารณสุขเพื่อให้เป็นผู้ช่วยในการนำไปแจกจ่ายในพื้นที่ต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีการร่วมมือกับภาคเอกชน ซึ่งอาจมีการสนับสนุนอุปกรณ์ช่วยในการดำรงชีวิตผ่านทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของโครงการต่าง ๆ ควรมีการจัดเก็บข้อมูลว่าผู้สูงอายุในพื้นที่กลุ่มใดจำเป็นต้องใช้วัสดุชิ้นประเภทใด ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการจัดวัสดุชิ้นกับกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความเสี่ยง ควรมีการสำรวจข้อมูลจำนวนผู้สูงอายุที่มีความเสี่ยงให้ครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ ไชยทองพันธ์ (Chaithongphan, 2008) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก พบว่า ด้านการปฏิบัติงาน ควรมีการจัดทะเบียนและฐานข้อมูลผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้าน

การประสานงานเพื่อขอความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ รวมไปถึงด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล จากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ รวมถึงส่งผลให้มีการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่ครอบคลุมและทั่วถึง

3.2 ด้านรายได้ ควรมีการสนับสนุนรถเฉพาะที่มีหน้าที่ในการรับ-ส่ง ผู้สูงอายุตามระยะทางที่เห็นสมควร ควรมีการร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาคเอกชนในการจัดจ้างแรงงานผู้สูงอายุในพื้นที่เพื่อไปทำงานในส่วนของภาคเอกชนตามความเหมาะสม เช่น จัดจ้างงานผู้สูงอายุภายในห้างสรรพสินค้า เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างกลุ่มอาชีพที่มีความเหมาะสมหรือตามความต้องการของผู้สูงอายุในท้องถิ่นนั้น ๆ และมีการหาตลาดในการจัดจำหน่ายสินค้าจากกลุ่มอาชีพ ให้เหมาะสม ส่งเสริมกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นให้มีความยั่งยืนและเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุท่านอื่นเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มอาชีพตามความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุฒิ บัณฑิตเมธางค์ (Bunditmathaphong, 2013) เรื่อง การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์สวัสดิการผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลก พบว่า ด้านรายได้ ควรมีการจัดอบรมส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุ โดยคำนึงถึงความอยากมีรายได้ และสภาพร่างกายของผู้สูงอายุ

3.3 ด้านที่พักอาศัย ควรมีการจัดหาครอบครัวอุปการะ โดยมีลักษณะความสัมพันธ์กันทางเครือญาติ ควรจัดให้มีบ้านพักคนชราบริเวณชานเมือง ควรมีการสร้างที่พักอาศัยแบบถาวรให้ผู้สูงอายุที่ตัวคนเดียวในกรณีที่ผู้สูงอายุ

ไม่ต้องการไปอยู่บ้านพักคนชรา และจัดให้มีจิตอาสามาเยี่ยมเยียนดูแลผู้สูงอายุตามความเหมาะสม ควรมีการจัดอันดับความสำคัญในการช่วยเหลือ ควรมีการขยายกรอบงบประมาณ ควรมีการปรับปรุงที่พักอาศัยเดิมของผู้สูงอายุให้มีสภาพที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ ไชยทองพันธ์ (Chaithongphan, 2008) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก พบว่า ด้านที่พักอาศัย ควรมีการสงเคราะห์เครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ผู้สูงอายุ รวมไปถึงการซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุที่มีความยากจนซึ่งที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเป็นเรื่องที่เร่งด่วน ต้องจัดสร้าง จัดหา

3.4 ด้านนันทนาการ ควรส่งเสริมกิจกรรมเผยแพร่ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการตามท้องถิ่น สถานที่ราชการต่าง ๆ ในเทศกาลวันสำคัญ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีการสืบเปลี่ยนหมุนเวียนการเข้าร่วมอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ในการเผยแพร่ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาของผู้สูงอายุระหว่างท้องถิ่น ควรอำนวยความสะดวกในการเดินทางเพื่อไปยังสถานที่ที่มีการทำกิจกรรมเผยแพร่ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุให้กับผู้สูงอายุในท้องถิ่น ส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุซุกร เหมือนเดช (Muandet, 2009) เรื่อง ความต้องการในการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ด้านนันทนาการ วัฒนธรรม

และสังคม โดยรัฐควรมีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสผู้สูงอายุได้สามารถถ่ายทอดความรู้ในด้านศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมปลุกฝังค่านิยมในด้านการเห็นคุณค่าในความรู้และประสบการณ์ของผู้สูงอายุ และมีสถานที่พบปะและจัดกิจกรรมร่วมกันในชุมชน

3.5 ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง ควรนำเรื่องการซ่อมแผนเผชิญเหตุภัยพิบัติ เข้าแผนงานถึงแม้ว่าบางพื้นที่จะไม่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติก็ตาม ส่งเสริมความร่วมมือกับประชาชน ภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในพื้นที่ เมื่อมีการซ่อมแผนเผชิญเหตุภัยพิบัติ ควรมีที่ปรึกษาเฉพาะด้านผู้สูงอายุ ในส่วนของการซ่อมแผนเผชิญเหตุภัยพิบัติ ควรประชาสัมพันธ์ ในเรื่องการซ่อมแผนเผชิญเหตุภัยพิบัติ ปีละ 1-2 ครั้ง ส่งเสริมให้มีโครงการที่เกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ผู้สูงอายุ เมื่อได้รับผลกระทบจากการเกิดเหตุภัยพิบัติ หรือ อุบัติเหตุต่าง ๆ อันเนื่องมาจากเหตุภัยพิบัติ ควรจัดสถานที่จำเพาะ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ประสบความเดือดร้อนเฉพาะหน้า ในกรณีไม่มีสถานที่จำเพาะ ควรมีความพร้อมในการใช้สถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินเฉพาะหน้า เช่น ศาลากลางหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ ไชยทองพันธ์ (Chaithongphan, 2008) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก พบว่า ด้านนโยบาย องค์การควรมีการวางแผนการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ตามมาตรฐานการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ที่มีการกำหนดไว้ใน

มาตรฐาน ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง โดยจัดตั้งศูนย์บริการทางสังคม ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยมีลักษณะการให้บริการบ้านพักฉุกเฉิน เป็นการบริการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า โดยการรับเข้าพักในบ้านพักฉุกเฉินเป็นการชั่วคราว อย่างเป็นระบบในทุก ๆ ด้าน ถึงแม้ว่าในบางด้านบางพื้นที่อาจไม่มีผลกระทบใด หรือเกิดเหตุการณ์ใด ๆ ก็ตาม นอกจากนี้องค์กรควรจัดการประชุมกับผู้เกี่ยวข้อง

3.6 ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการ เกื้อหนุน ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรตระหนักถึงความสำคัญของหน่วยงานดูแลผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้มีจิตอาสาเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อเข้าไปคอยดูแลผู้สูงอายุตามความเหมาะสม ควรจัดจ้างผู้ช่วยเหลือผู้สูงอายุ แบบจัดจ้างชั่วคราว ส่งเสริมให้มีการดูแลผู้สูงอายุภายในครอบครัวของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ ไชยทองพันธ์ (Chaithongphan, 2008) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก พบว่า ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายอายุการ เกื้อหนุน ควรมีการบริการเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ และการฝึกอบรมให้มีผู้ดูแลผู้สูงอายุในครัวเรือน

4. จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเก็บข้อมูลเชิงปริมาณมีความสัมพันธ์และไปในทิศทางเดียวกันกับแนวทางการ

ส่งเสริมการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังเช่น ด้านที่พักอาศัย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก เสนอแนวทางส่งเสริม โดยควรมีการจัดหาครอบครัวอุปการะ โดยมีลักษณะความสัมพันธ์ทางเครือญาติจะมีความเหมาะสมมากกว่า จัดให้มีจิตอาสามาเยี่ยมเยียนดูแลผู้สูงอายุตามความเหมาะสม ควรมีการปรับปรุงที่พักอาศัยเดิมของผู้สูงอายุให้มีสภาพที่ดีขึ้น และควรมีการขยายกรอบงบประมาณด้านการดูแลผู้สูงอายุซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ ไชยทองพันธ์ (Chaithongphan, 2008) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครนายก พบว่า ด้านที่พักอาศัย ควรมีการสงเคราะห์เครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ผู้สูงอายุ รวมไปถึงการซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุที่มีความยากจน ซึ่งที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เป็นเรื่องที่เร่งด่วน ต้องจัดสร้างจัดหา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสามลำดับ คือ ด้านที่พักอาศัย ด้านรายได้ และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการ เกื้อหนุน จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายที่เป็นความสำคัญเกี่ยวกับการดูแลป้องกันมากกว่าการรักษา

พยาบาลแบบองค์รวมทั้งร่างกายและจิตใจ โดยจัดทำแผนพัฒนาที่บูรณาการกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุอยู่ในทิศทางเดียวกัน เช่น จัดให้มีโครงการให้ความรู้กับผู้สูงอายุเกี่ยวกับการดูแลป้องกันอุบัติเหตุในชีวิตประจำวัน ให้ความรู้ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เมื่อมีอุบัติเหตุหรือภัยพิบัติ และ 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรทำงานเชิงรุกร่วมกับสหวิชาชีพ และหน่วยงานภายนอก หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง มีการจัดบริการดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงโดยชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้การบริการผู้สูงอายุได้กว้างขวางครบทุกมิติและส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านนันทนาการ โดยร่วมมือกับชมรมจากหน่วยงานรัฐ ภาคเอกชนต่าง ๆ 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุเพื่อการส่งเสริมอาชีพ การสร้างหลักประกันทางรายได้สำหรับผู้สูงอายุ 5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเครือข่ายกลุ่มจิตอาสาซึ่งดูแลผู้สูงอายุในชุมชนหรือระหว่างชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ ในการดูแลผู้สูงอายุ 6) รัฐบาลควรจัดให้มีค่าตอบแทนสำหรับจิตอาสาผู้ดูแลผู้สูงอายุในชุมชนเพื่อให้จิตอาสาที่มีกำลังใจในการทำงานและเพื่อเป็นการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการเดินทางของจิตอาสาในการบริการต่าง ๆ ให้กับผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับ

- ตำบลในจังหวัดอื่นหรือภูมิภาคอื่นเพื่อประโยชน์
ในการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ระดับตำบลต่อไป
- ส่วนจังหวัด (อบจ.) กรุงเทพมหานคร (กทม.)
และเมืองพัทยา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม
มากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ เช่น องค์การบริหาร
3. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนด้านผู้สูงอายุ

REFERENCES

- Auan, W. (2007). **Statistical analysis with SPSS program**. Bangkok: Prinandat
- Bunditmathaphong, S. (2013). **Development of Strategic Plan of Aging Welfare, Case Study of City Municipal, Phitsanulok**. M.P.A. Program in Public policy, Naresuan University. (in Thai)
- Chaithongphan, S. (2008). **Guidelines for Developing Social Welfare Services for the Elderly of Local Administration Organization (LAO) in Nakhon Nayok province**. Master of Social Work (Management and Social Welfare Policy), Faculty of Social Science Thammasat University. (in Thai)
- Jedpon, S. (2013). **Social Welfare Management for Developing Quality of Life of the Elderly in Subdistrict Administrative Organization, Banlat District, Phetchaburi**. *Veridian E-Journal*, 6(3), 501-511.
- Kasemsin, Y. (2010). **The State and Problems of Local Administration Organization in Amphoe Srisongkhram, Changwat Nakhon Phaom in Providing Social Welfare for the Elderly**. M.P.A. Program in Public Administration, Sakonnakhon Rajabhat University. (in Thai)
- Mangtarn, S. (2009). **A Study of Elders' Social Welfare Service Status in Nakhon Ratchasima Province**. M.A. Social Sciences for Development, Nakhon Ratchasima University. (in Thai)
- Ministry of Social Development and Human Security (2014). **Elderly population: present and future**. Bangkok: Author.

- Ministry of the Interior, Department of Local Administration. (2005). **Standard Elderly Welfare**. Bangkok: Author.
- Muandet, U. (2009). **Welfare needs of the Elderly in Municipalities of Samutprakan Province**. M.A. Program in Social Sciences for Development, Graduate School, Dhonburi Rajabhat University. (in Thai)
- Nakhon Ratchasima Provincial Social Development and Human Security office. (2014). **Social situation in Nakhon Ratchasima Province 2014**. Retrieved September 24, 2017, from <http://www.nakhonratchasima.m-society.go.th/old/index.html>
- Office of the Council of State. (2017). The National Strategic Action Act 2560. In **The Royal Gazette**. Vol. 134, No. 79, Dated 31 July.
- Saengsi, K. (2016). Social welfair Management for Elderly by Local Government Organizations in Buriram Province. **Ratchathani University National Conference in Ubon Ratchathani, Thailand: Interdisciplinary Thai culture mix Step forward confidently into AC** (pp. 2712- 2731). July 29, 2016. Ubon Ratchathani.
- Woolfolk, A. E. (1993). **Education Psychology**. 5th Edition Allyn & Bacon.